

TÜRKİYE'NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

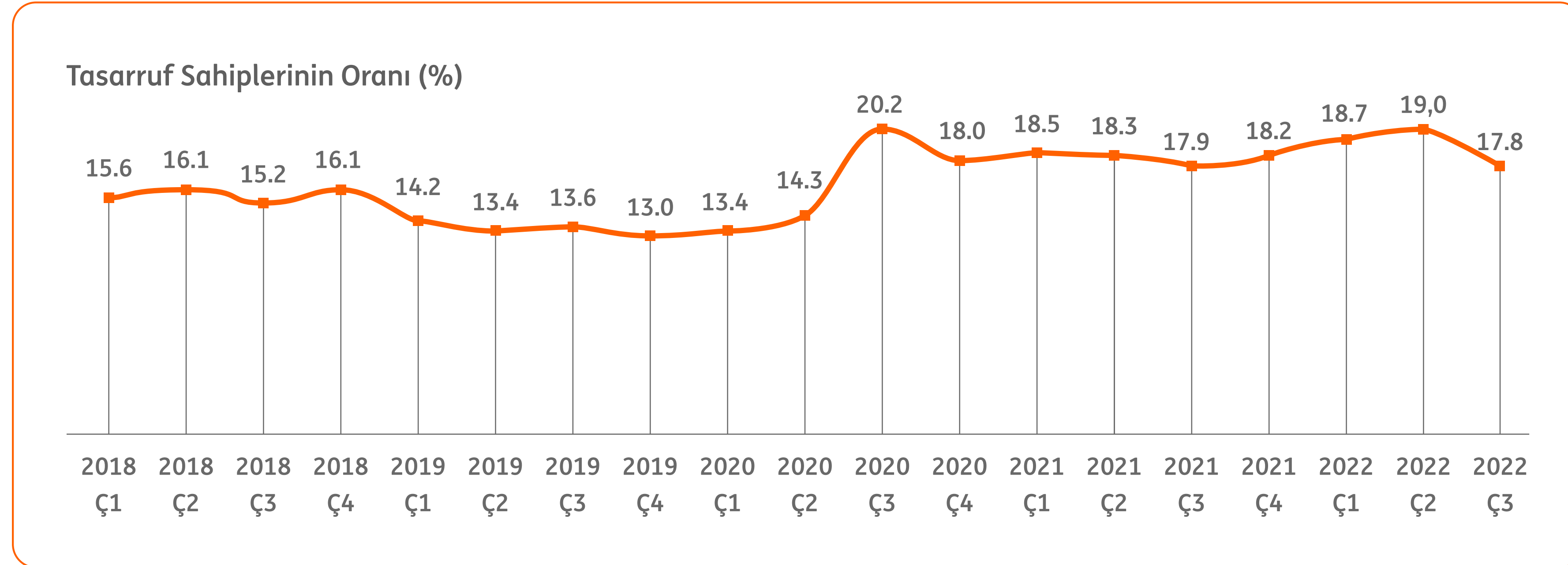
2022 / 3. Çeyrek Raporu

TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı

Tasarruf sahipliği bir önceki döneme göre 1 puan düşüyor ve %18 seviyesine geriliyor. Ancak genel olarak son 2 senedir tasarruf sahipliği bu seviyelerde devam ediyor. Bu dönem kadınların tasarruf sahipliği değişmezken erkeklerin tasarruf etme oranı yaklaşık 3 puan geriliyor.

Baz: 2403

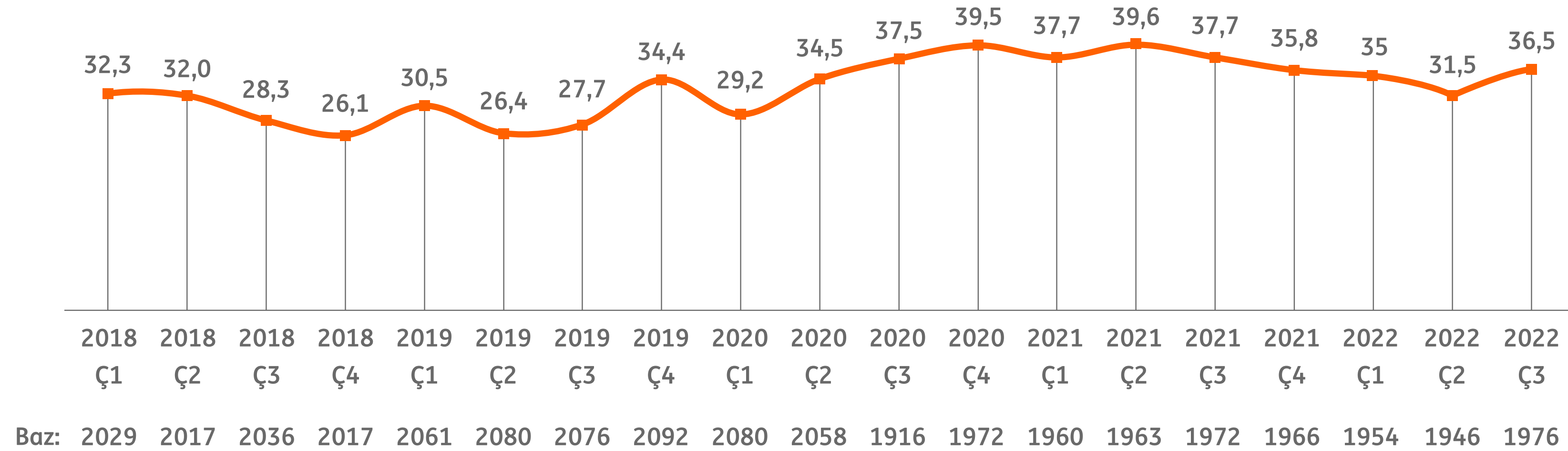
2022 Ç1		2022 Ç2		2022 Ç3	
Erkek n=1187	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217
23,8 > K	13,7	26,5 > K	11,7	23,8 > K	11,9

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

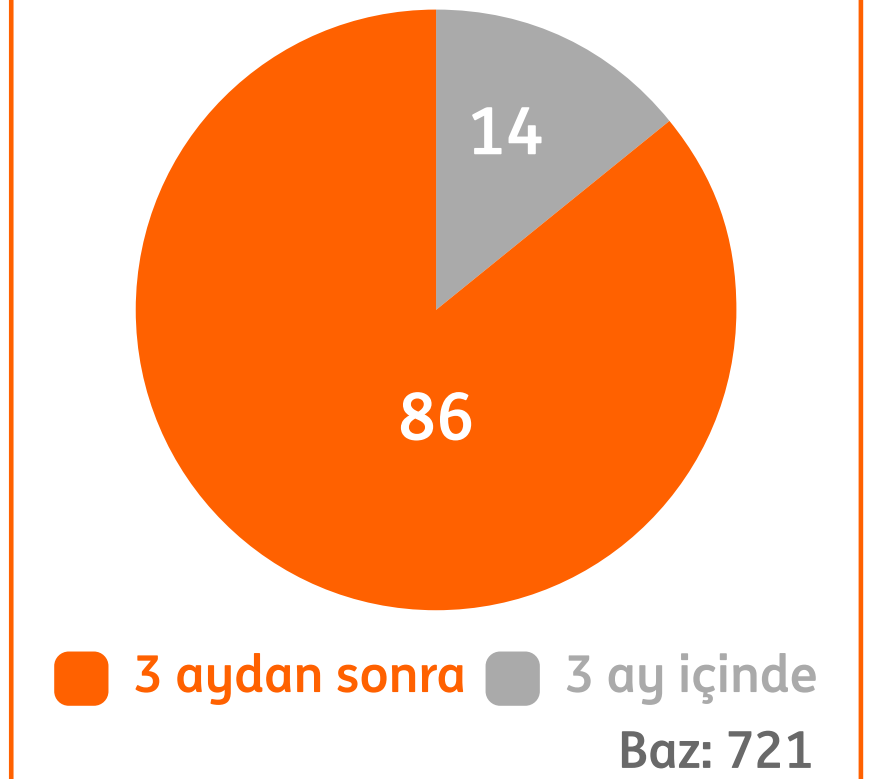
Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bu çeyrekte 5 puan artarak %37 seviyesine yükseliyor.

Ancak yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında ise önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı %20'den %14'e geriliyor.

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay için tasarruf yapmayı düşünenlerin oranı (%)

2022 3. çeyrek için evet diyenler

2022 Ç1

Erkek
n=904

Kadın
n=1050

35,3

34,8

2022 Ç2

Erkek
n=871

Kadın
n=1075

33,5

30

2022 Ç3

Erkek
n=904

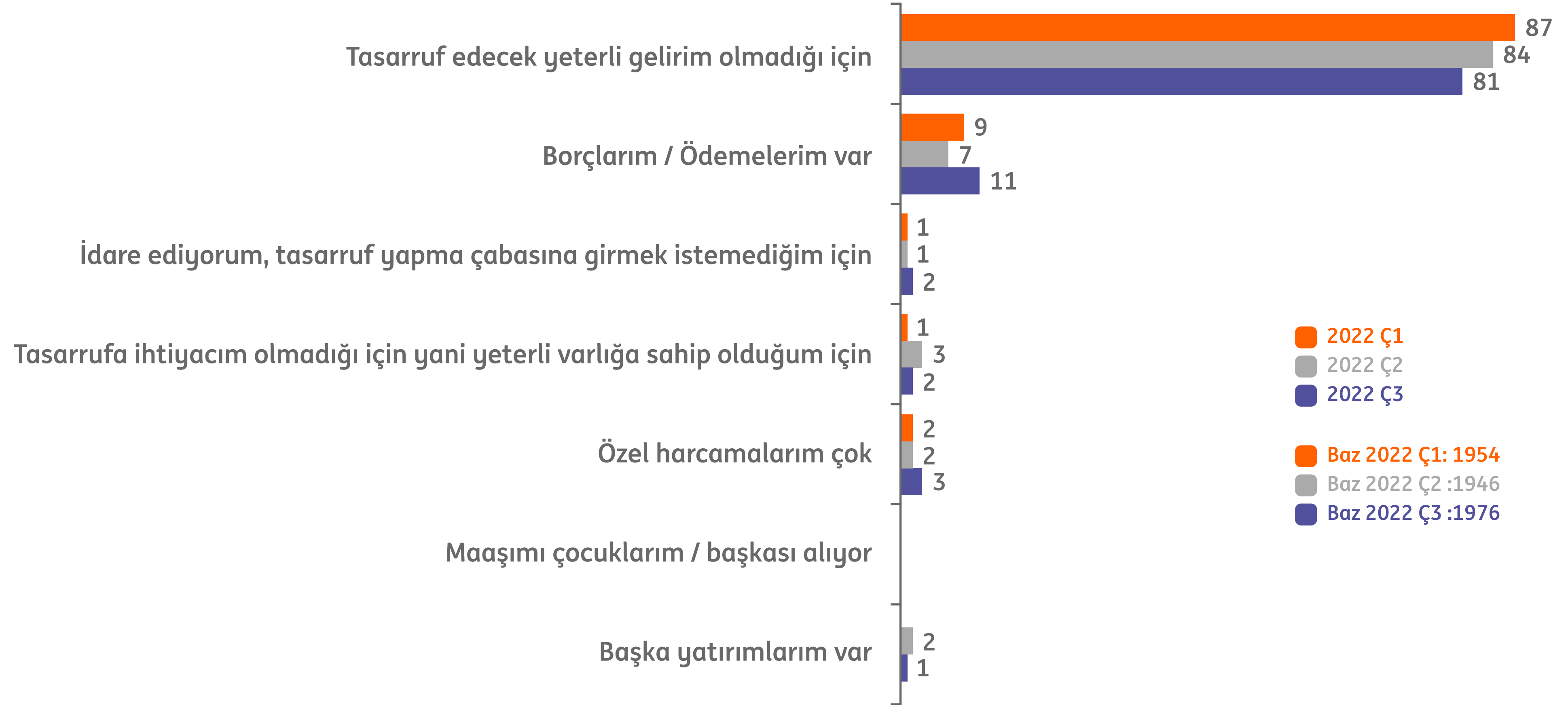
Kadın
n=1072

38,3

34,9

Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

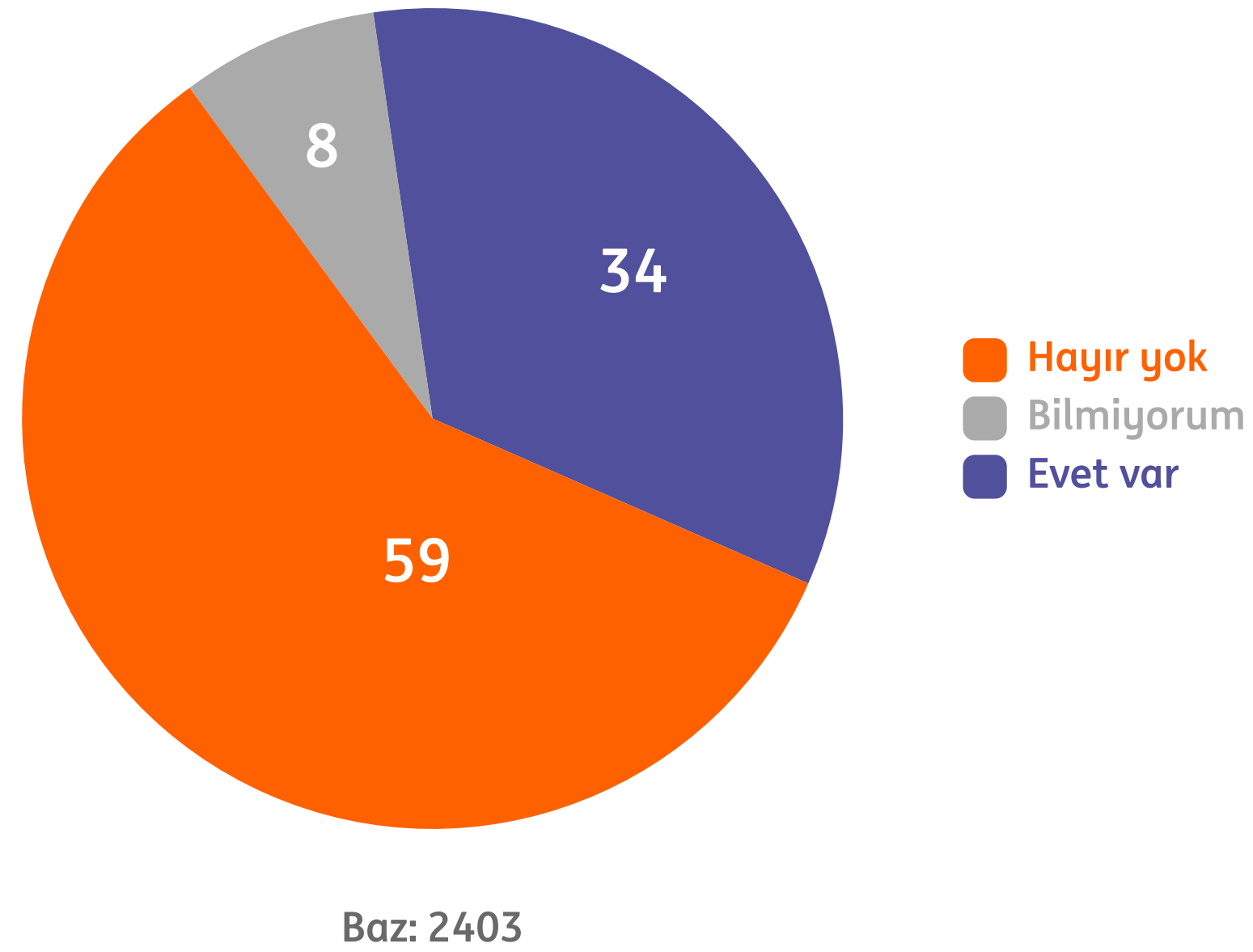
Yeterli gelirin olmaması bu dönemde de tasarruf yapamamanın en önemli sebebi. Ancak bu neden her çeyrek daha az belirtilirken özellikle bu dönem borçların / ödemelerin olması nedeni 4 puan daha artıyor (%7 vs %11).

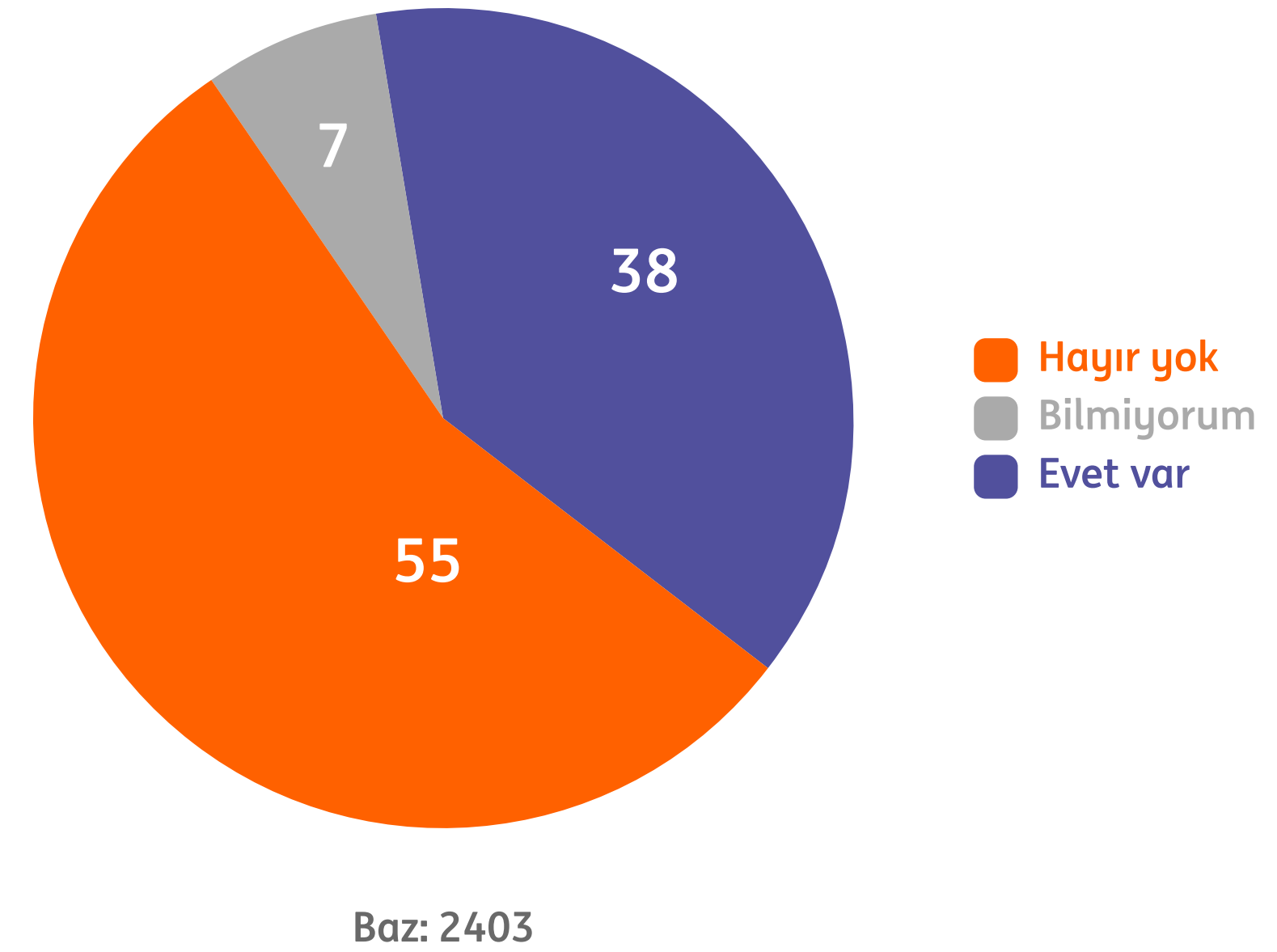
Hanede Tasarruf Sahipliği

Görüşülen kişi dışında hanede tasarrufu olan bireylerin oranı bir önceki döneme göre 4 puan daha yüksek (%34 vs %38).

2022 / 2. Çeyrek

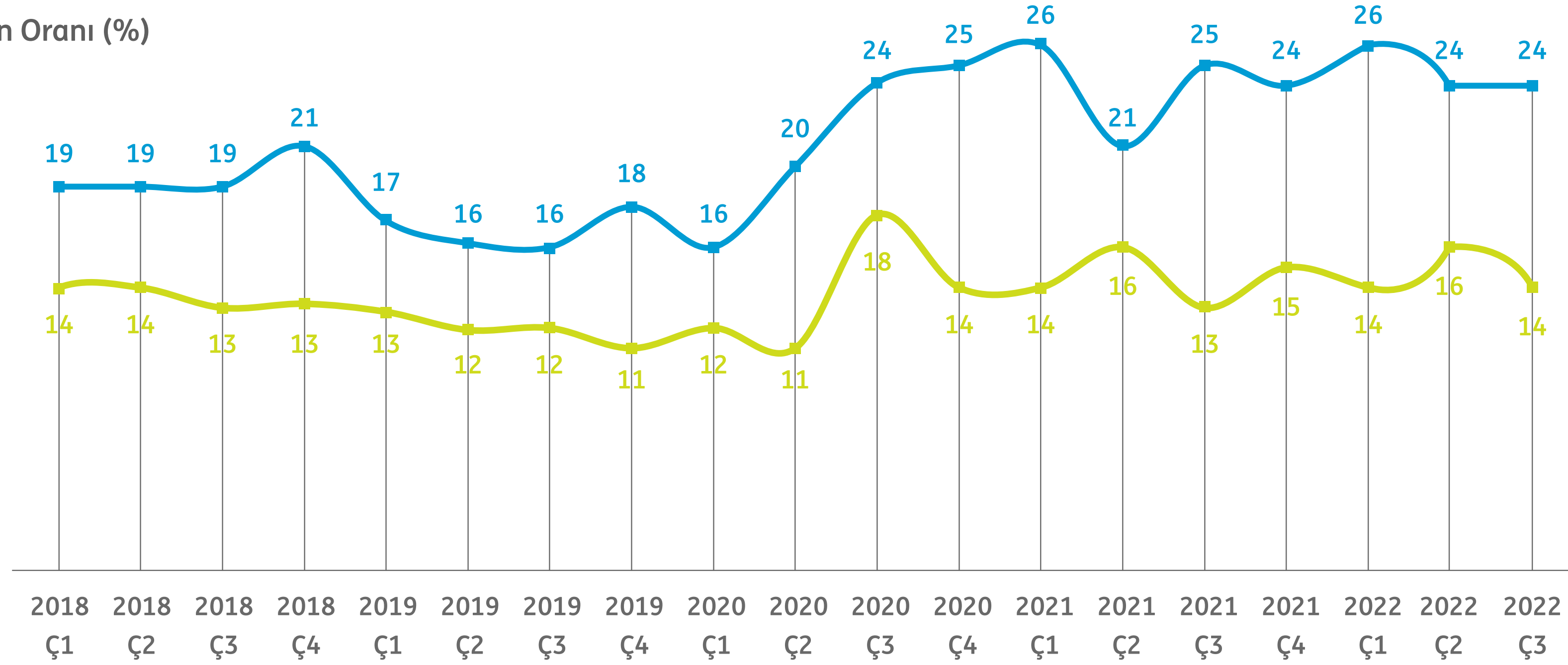
2022 / 3. Çeyrek

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

Çocuksuz bireyler içerisinde tasarruf yapanların oranı değişmiyor. Çocuklu bireylerin ise tasarruf sahipliği 2 puan düşüyor.

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

■ Çocuklu
■ Çocuksuz

■ Baz: Çocuksuz bireyler	797	838	860	886	794	852	983	835	940	871	959	903	931	982	979	885	872	841	909
■ Baz: Çocuklu bireyler	1606	1565	1542	1517	1609	1551	1420	1568	1463	1532	1444	1500	1473	1421	1424	1519	1532	1562	1494

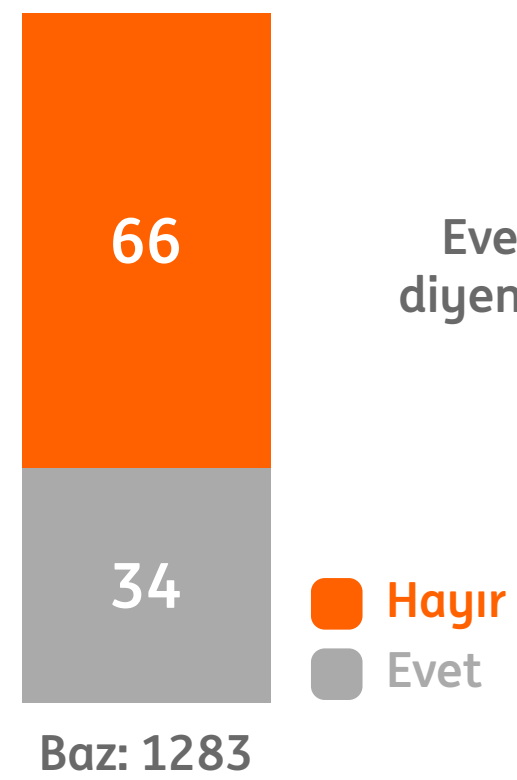
Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Çocuklu & Çocuksuz

- Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin yakın gelecekte tasarruf yapma eğilimi 2022.nin 3. çeyreğinde artıyor (%27 vs %34). Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin tasarruf yapma niyetleri çocuklu bireylere göre daha yüksek ve bir önceki çeyrekle benzer seviyede.
- Tasarruf etme planlarında ise
  - Ancak çocuklu bireylerde tasarruf etmeyi planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bu dönem %19'dan %15'e gerilemiş durumda.
  - Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında da gelecek 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bir önceki döneme göre ciddi şekilde düşüyor. (%22 vs %12)

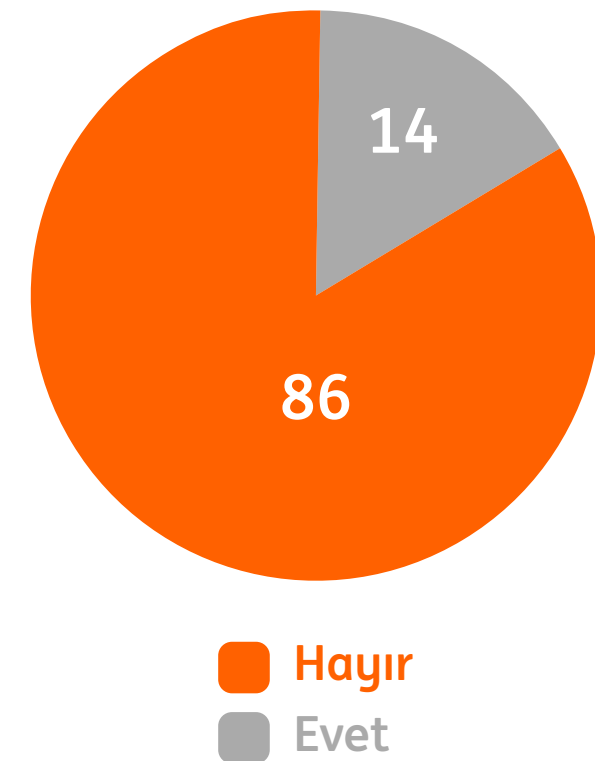
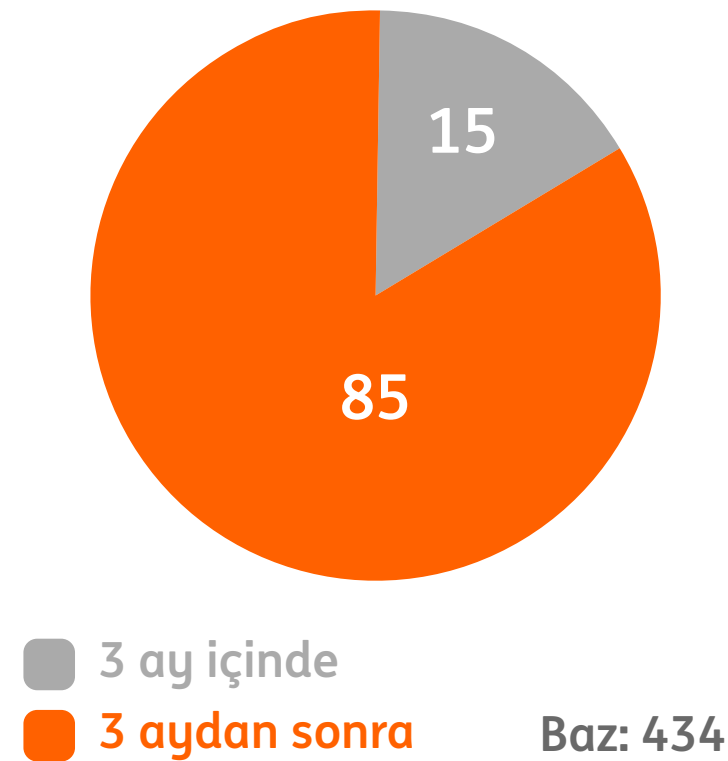
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

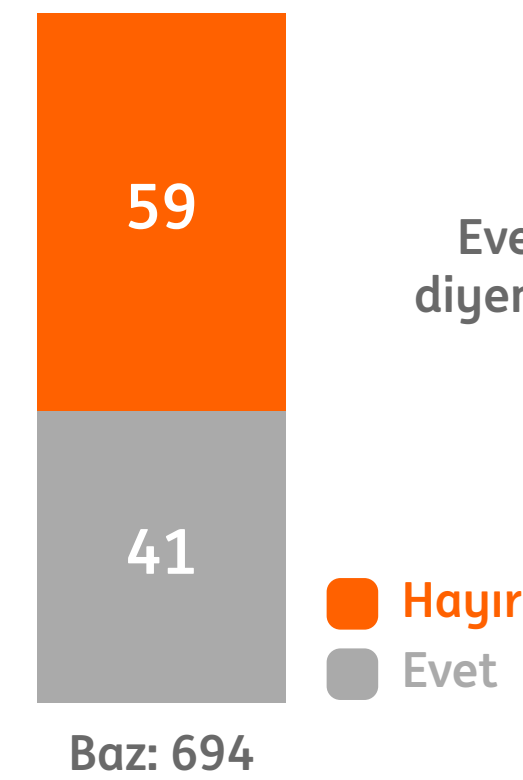
Evet diyenler

3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

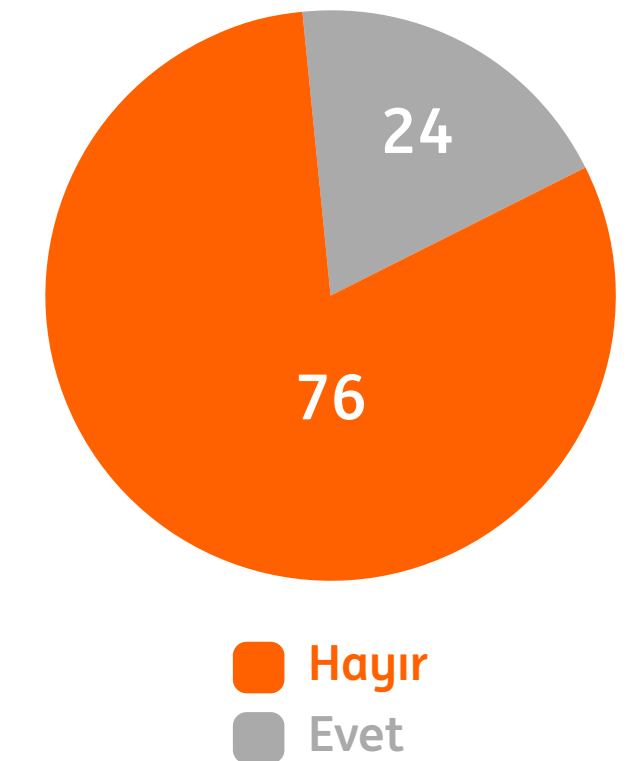
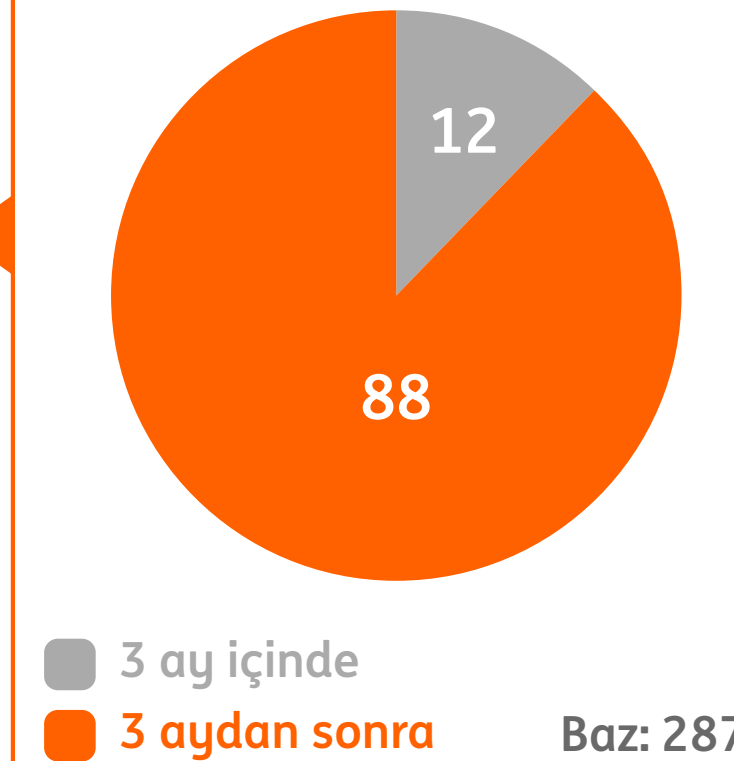
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

Evet diyenler

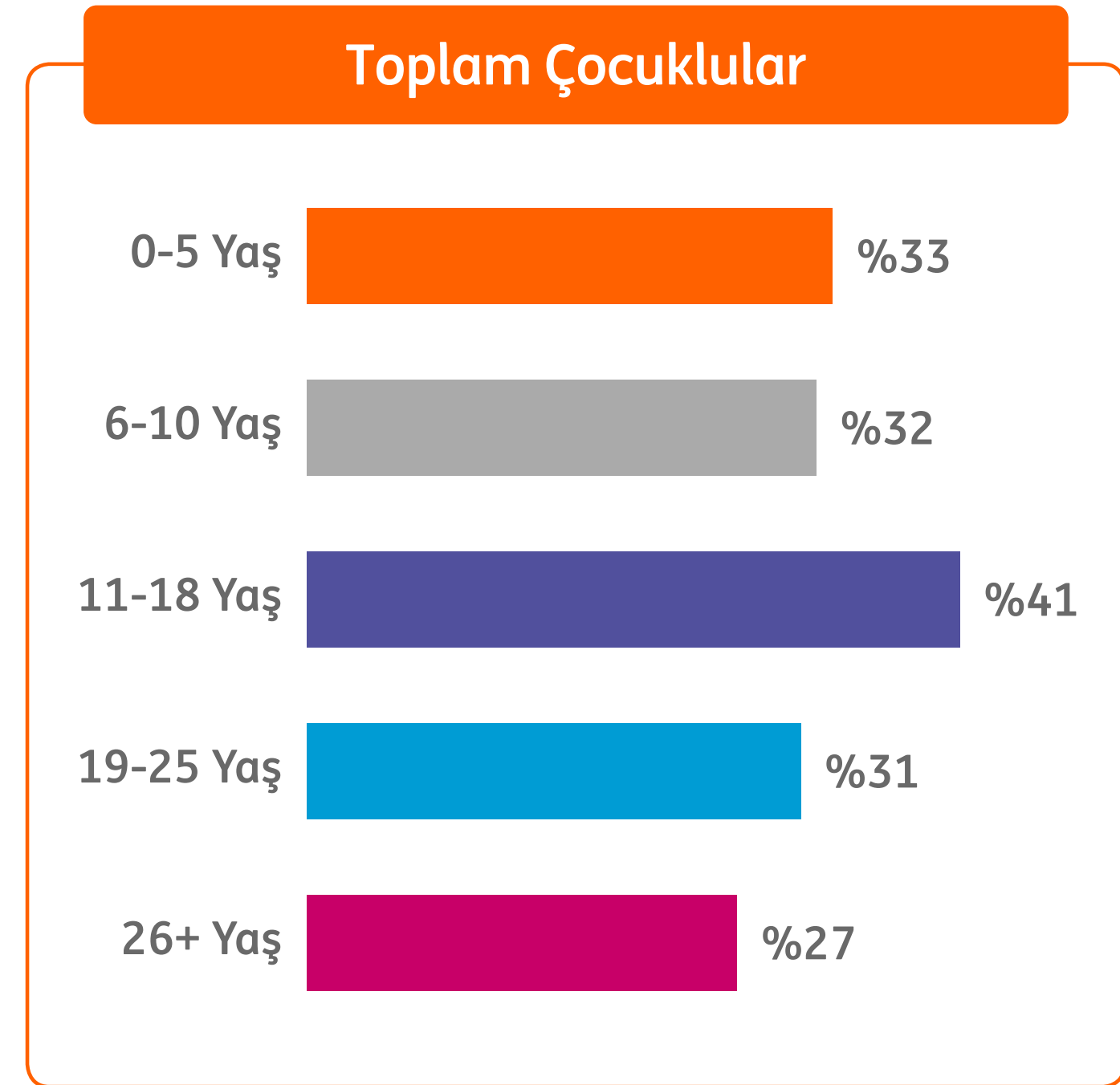
3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

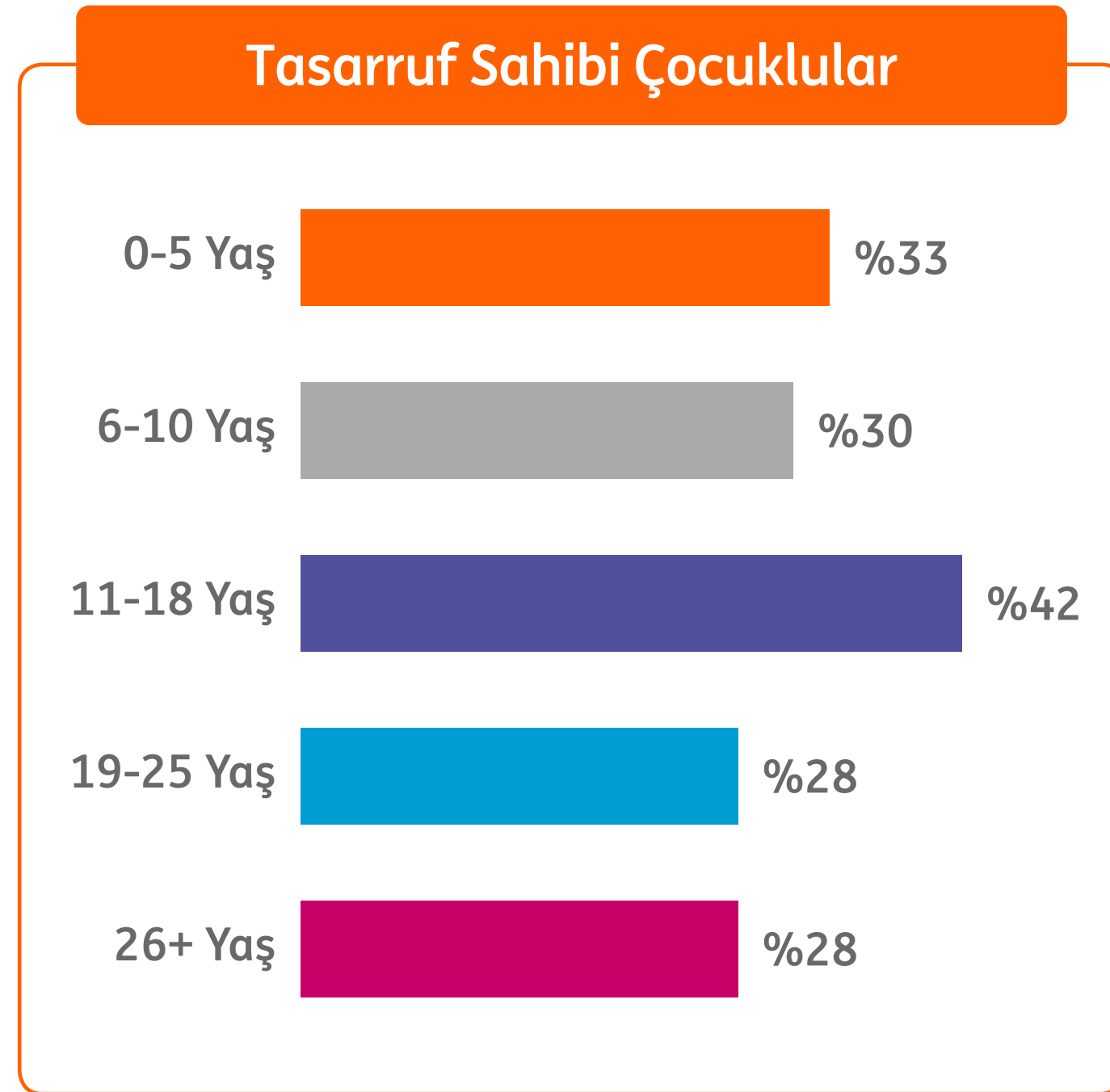

Çocuklu Bireylerde Çocuk Yaşları

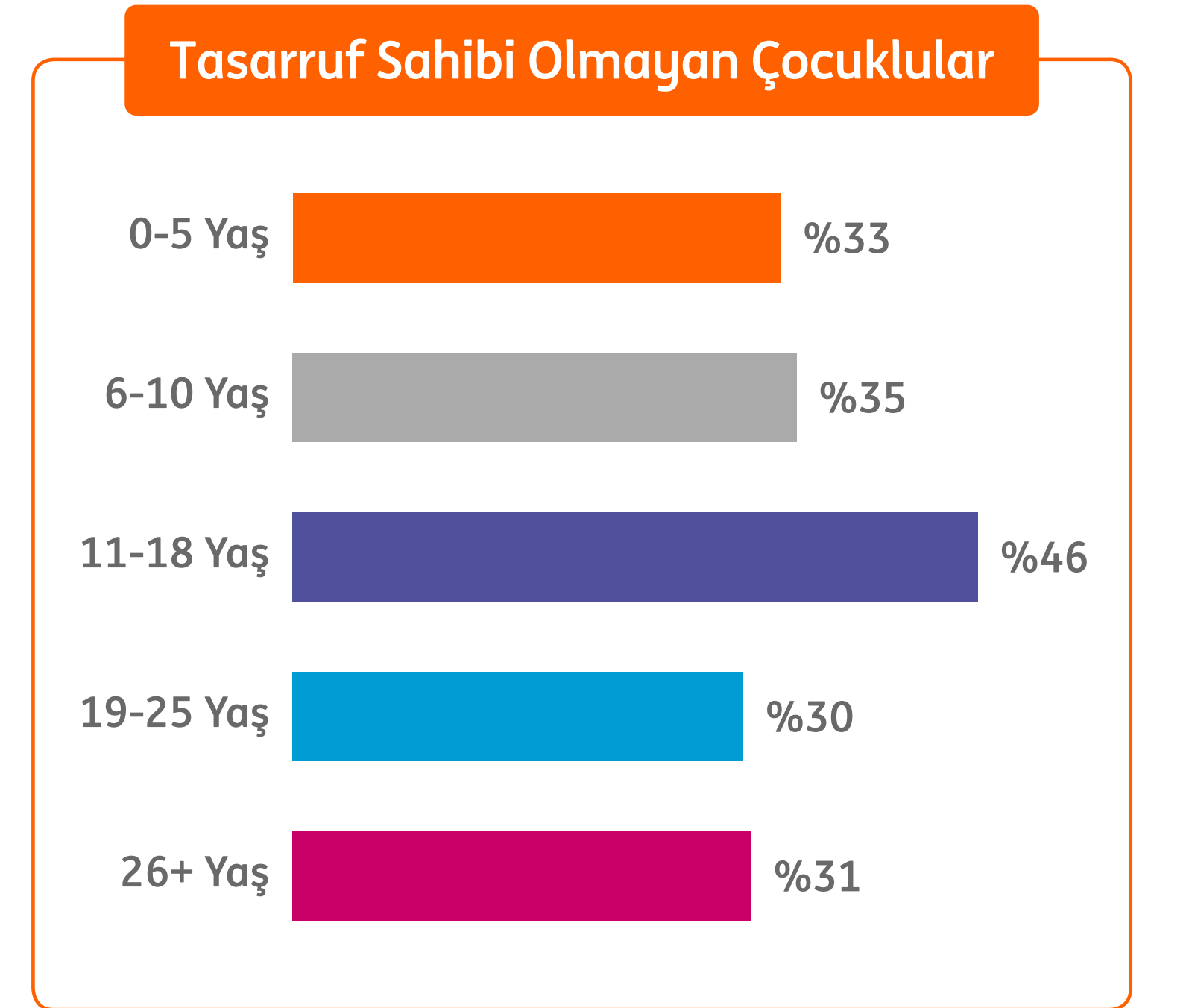
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%41) ve geçen çeyreğe göre 3 puan düşüyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında da en yüksek pay yine 11-18 yaş (%42) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında da 11-18 yaş grubu (%46) en yüksek orana sahip.

Baz: 1493

Baz: 211

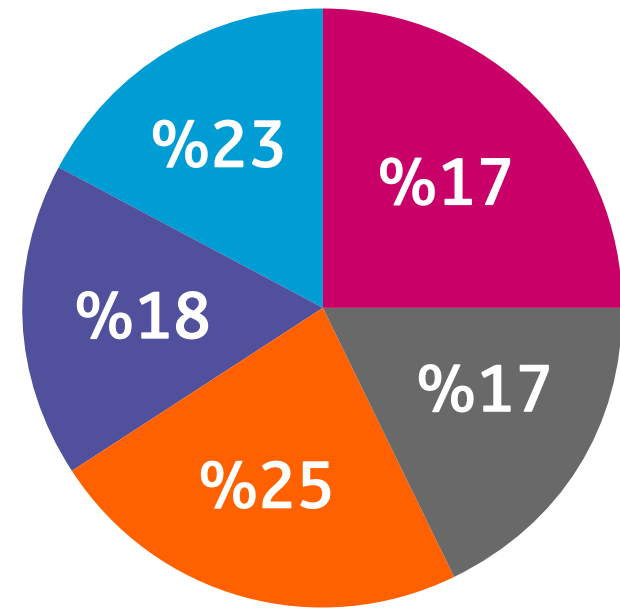

Baz: 1283

Çocukların Yaş Dağılımı

- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımlarında bu çeyrekte 26 yaş üstü çocukların oranı 5 puan daha yüksek, 6-10 yaş çocukların oranı ise 3 puan daha düşük.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında ise 11-18 yaş grubunda 4 puanlık düşüş, 26 yaş üstü çocuklarda da 4 puanlık artış var
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında çocukların yaş dağılımında 26 yaş üstü çocuklarda 7 puanlık bir artış görülüyor. 0-10 yaş çocuklarda ise 3 puanlık bir düşüş var.

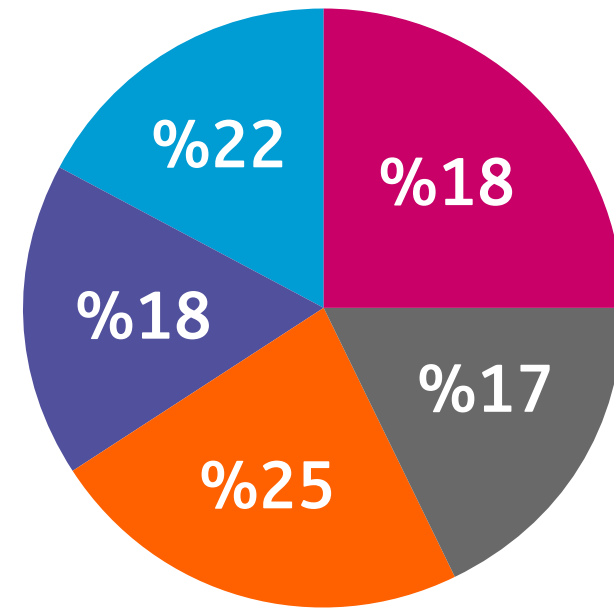
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1493

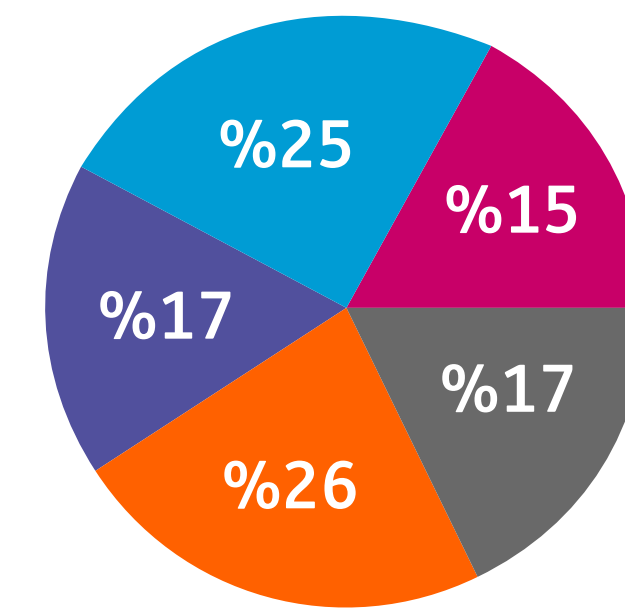
Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 211

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1283

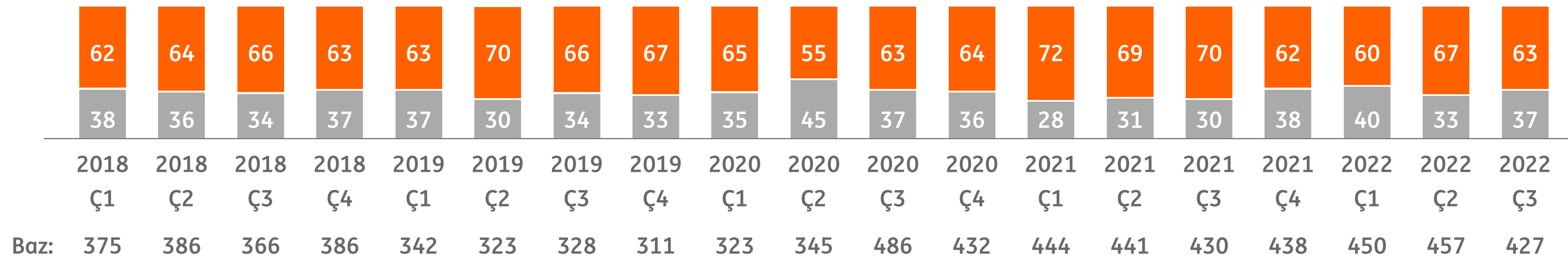
Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

- 2022 yılının 3. çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların** oranı 4 puan düşüyor. Bu düşüş özellikle erkeklerden kaynaklanıyor.
- Düzenli tasarrufu yapmayanların son 3 ayda tasarruf yapma davranışı ciddi şekilde artarak 2021'in son çeyreğindeki seviyesine ulaşıyor. Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapma eğilimi ise düşüyor.

Genel tasarruf sahipliği %
Baz: 2403

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

2022 Ç3

Erkek
n=282

Kadın
n=145

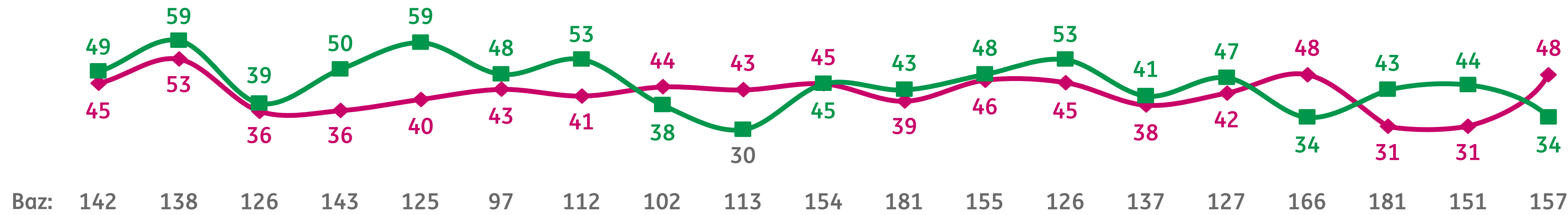
67

55

Evet, Düzenli Tasarrufum Var

Hayır, Düzenli Tasarrufum Yok

Düzenli tasarruf yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi %

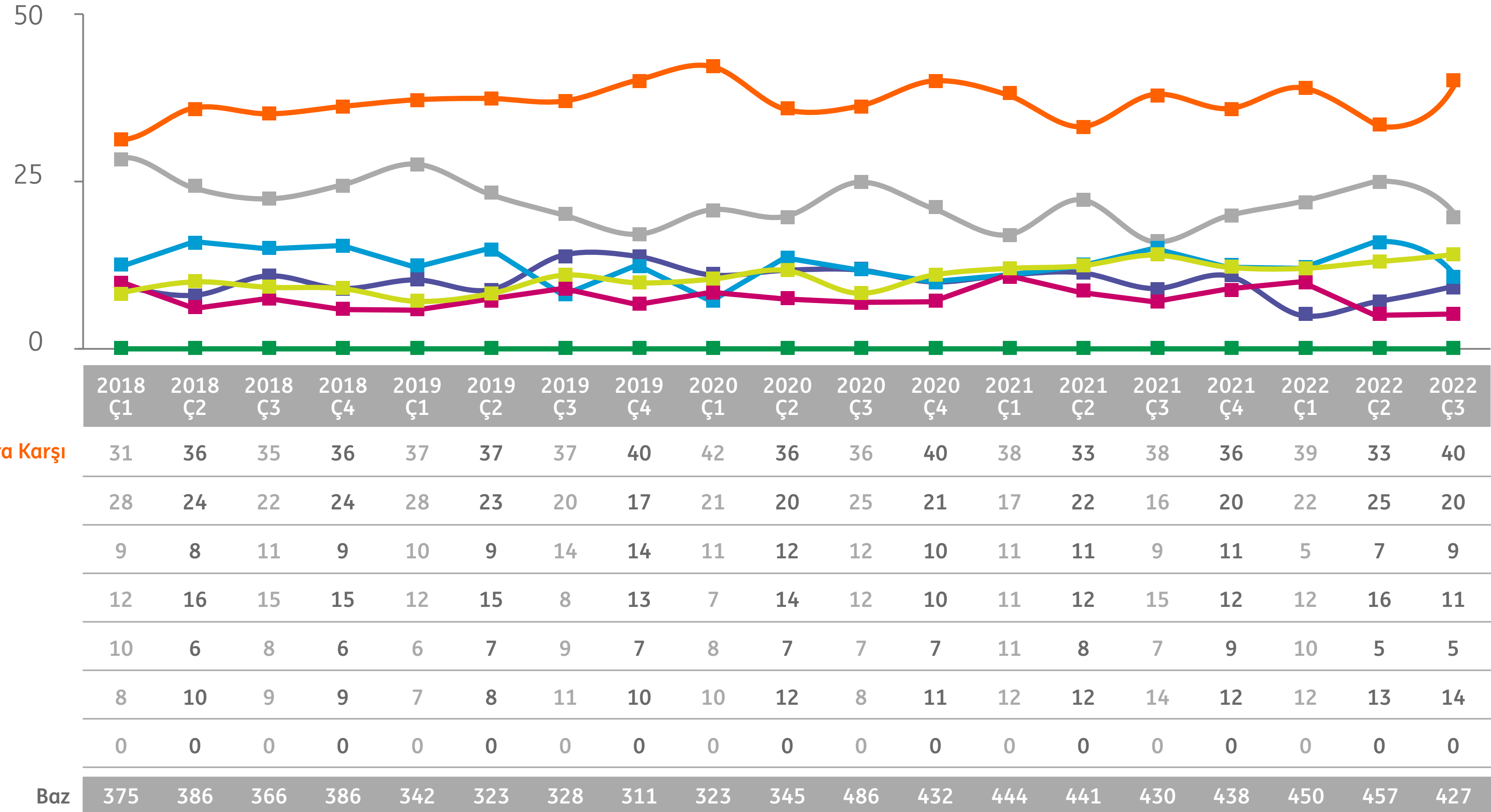

Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı %

Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi %

Tasarruf Sahipliğinin Nedenlerine Genel Bakış

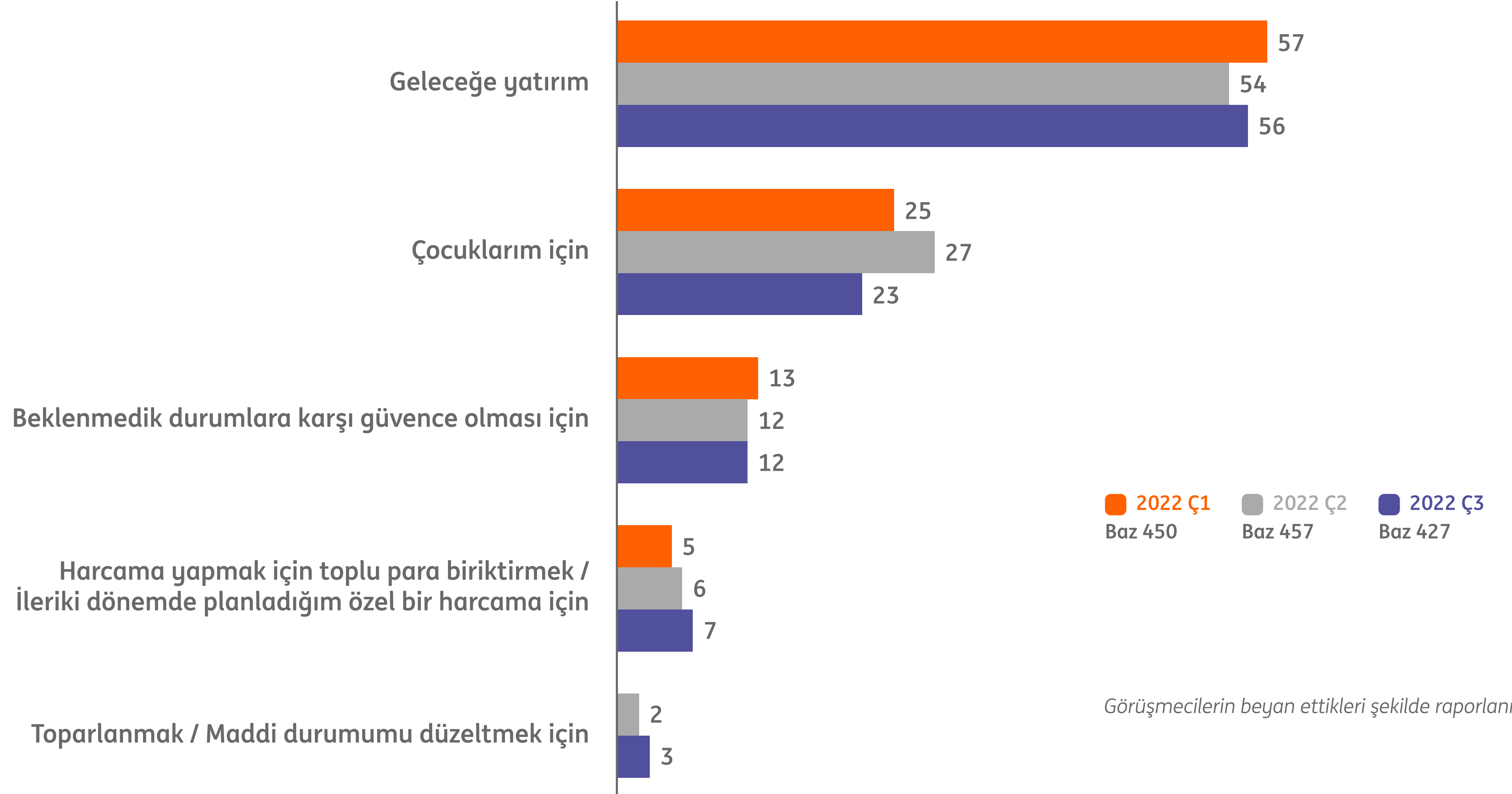
Tasarruf sebebini “**beklenmedik durumlara karşı**” gerekçesi 7 puan artıyor. Bu dönem «çocuklar için» (%25 vs %20) ve «emeklilik için» (%16 vs %11) nedenleri ise daha düşük bir oranda belirtiliyor.

Görüşmecilerin beyan ettiklerine göre sınıflandırılmış şekliyle raporlanmıştır.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

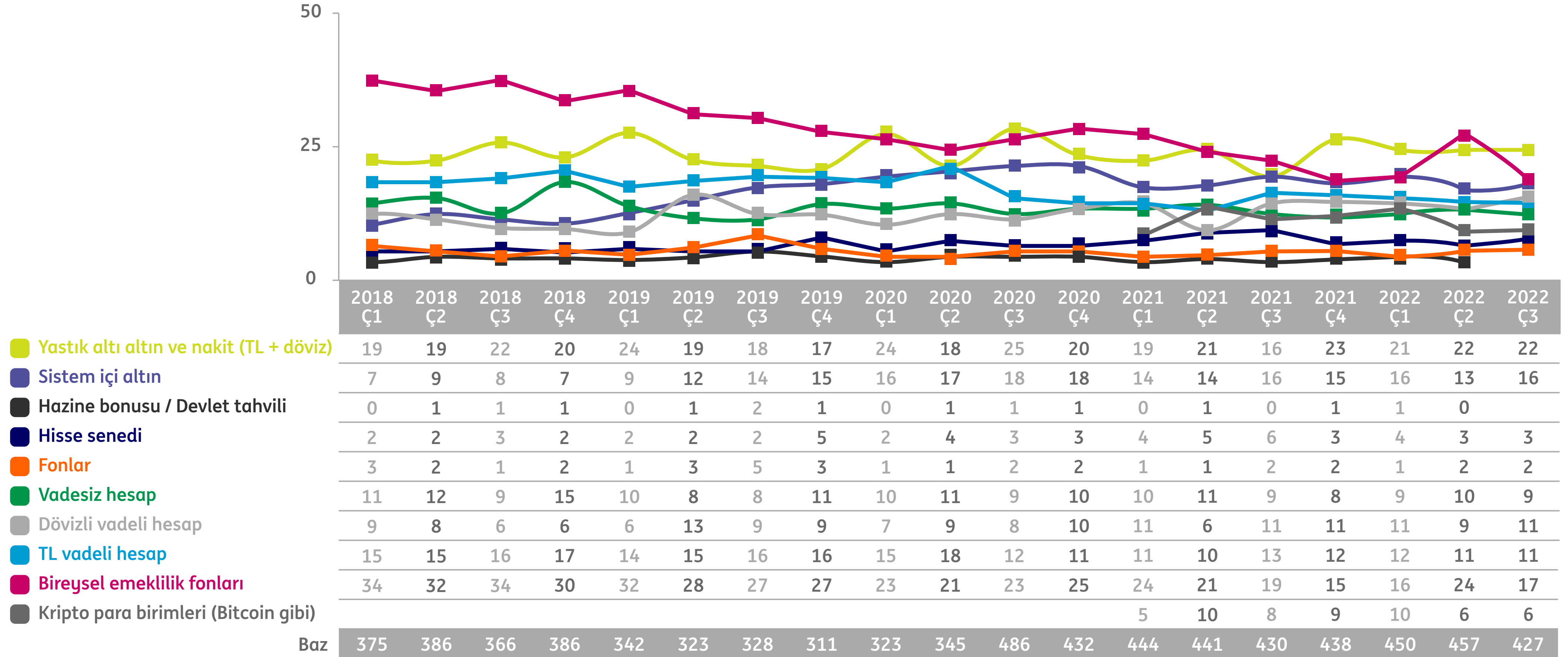
Bu çeyrekte de 2 puanlık artış ile tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi geleceğe yatırım yapmak.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

“Yastık altı altın ve nakit” bu dönemde de en çok tercih edilen tasarruf aracı. Sistem içi altın yatırımı 3 puan artış göstererek %16’ya yükselirken, bireysel emeklilik fonlarına yatırım yapanların oranı 7 puan gerilemekte.

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamı %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

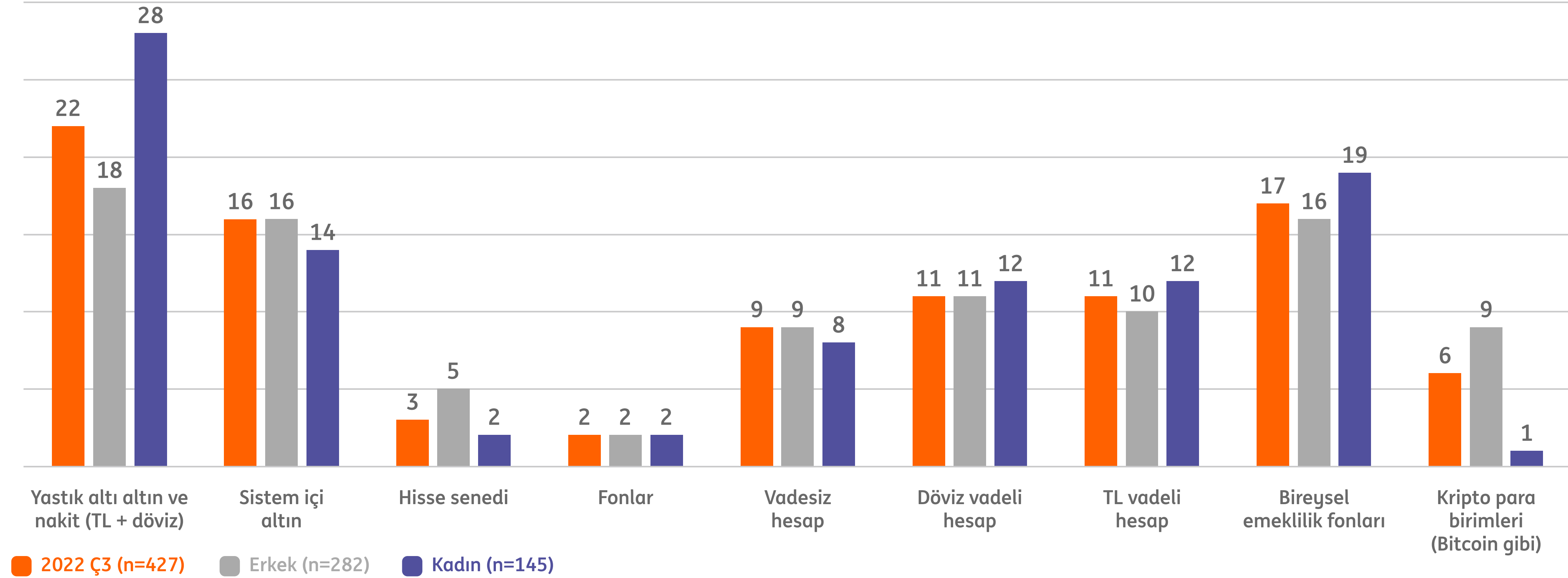

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit kadınlar tarafından daha çok tercih edilirken, kripto para tercih oranı erkekler nezdinde daha yüksek.”

2022 Üçüncü Çeyrek

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamı %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Bu dönem sistem dışı altın veya diğer değerli taş / metal hesabı 3 puan geriliyor.

	2018 Ç1	2018 Ç2	2018 Ç3	2018 Ç4	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	26	29	30	27	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35	31	38	37	35	38
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	10	11	13	12	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13	9	12	14	15	13
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	7	9	8	7	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14	16	15	16	13	16
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	9	8	10	8	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8	6	11	7	7	9
Baz	326	375	386	366	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450	457	427

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

2022 / 3. Çeyrek Sonuçları [1/3]

%18

2022'nin 3. çeyreğinde tasarruf yapanların oranı 1 puan azalarak %18 seviyesine geriliyor. Toplamda 1 puanlık kayıp erkeklerin ve 55 yaş üstü bireylerin bu dönem daha az tasarruf yapmasından kaynaklanıyor. Erkekler içerisinde bir önceki dönem %26,5 olan tasarruf yapma oranı bu çeyrek %23,5'a gerilemiş durumda.

**18-24'te
yeniden
artış**

2022'nin 3. çeyreğinde, bir önceki çeyrekte tasarruf sahipliğinde ciddi düşüş gözlemlenen 18-24 yaş grubunda tekrar artış eğilimi var (%18 vs %21)

%37

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bu dönem artmaya başlıyor. Geçen çeyrekte %32'ye kadar gerileyen tasarruf yapma eğilimi bu dönem %37'ye yükseliyor. Bu artış hem kadınlardan hem erkeklerden geliyor. Ancak bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı ise %20'den %14'e geriliyor.

**%24
-
%14**

Çocuksuz bireylerin tasarruf sahipliği oranı bu dönemde değişmiyor. Çocuklu bireylerde ise bu dönem 2 puanlık düşüş var.

2022 / 3. Çeyrek Sonuçları [1/3]

%63

Geçen çeyrekte artış gözlemlenen düzenli tasarruf yapanların oranında bu dönem 4 puanlık bir düşüş var. Ancak düzenli tasarruf yapmayanların %48'i son 3 ay içerisinde tasarruf yaptığını belirtiyor. Bu oran daha önceki 2 çeyrekte %31 oranındaydı.

%54

Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «geleceğe yatırım» unsuru yine ilk sırada belirtiliyor. Bu dönem bu gerekçenin belirtilmesi 2 puan artıyor (%54 vs 56). «Çocuklarım için» gerekçesi bu çeyrekte 4 puan düşüyor (%27 vs %23).

%60

Bu dönemde de «kimseye muhtaç olmamak için» unsuru yine ilk sırada belirtilen sebep ve bu dönem 15 puan artarak %60 seviyesine geliyor. Geçen çeyrekte ciddi şekilde artan “emekliliğimde/yaşlılığımda zor durumda kalmamak” unsuru ise bu dönem 13 puan gerilemiş durumda (%36 vs %23) ama 2. sıradaki yerini koruyor.

%39

Bu çeyrek beklenmedik olayların alt gerekçelerinde «ani sağlık sorunları» bu dönem geçen döneme göre 10 puan daha yüksek oranda belirtiliyor.

2022 / 3. Çeyrek Sonuçları [1/3]

%59

«Çocukların geleceğine yatırım» bu çeyrekte de %59 oranı ile ilk sırada belirtilen sebep. «Çocukların eğitim masrafları» ise yine 2. sırada belirtilen neden ancak bu nedenin belirtilme oranı düşmeye devam ediyor.

%22

-

%16

2022 2. çeyrekte de tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında «Yastık altı altın ve nakit» yine en çok tercih edilen tasarruf aracı. Sistem içi altın %16 tercih oranı ile onu takip etmekte.

%31

-

%24

Bu çeyrekte de tasarrufu olmayan genel kitlenin ilk tercihi «yastık altı altın ve nakit». ikinci sırayı ise «sistem içi altın» (%24) alıyor.

ARAŞTIRMA MODELİ VE AMACI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

Tanım

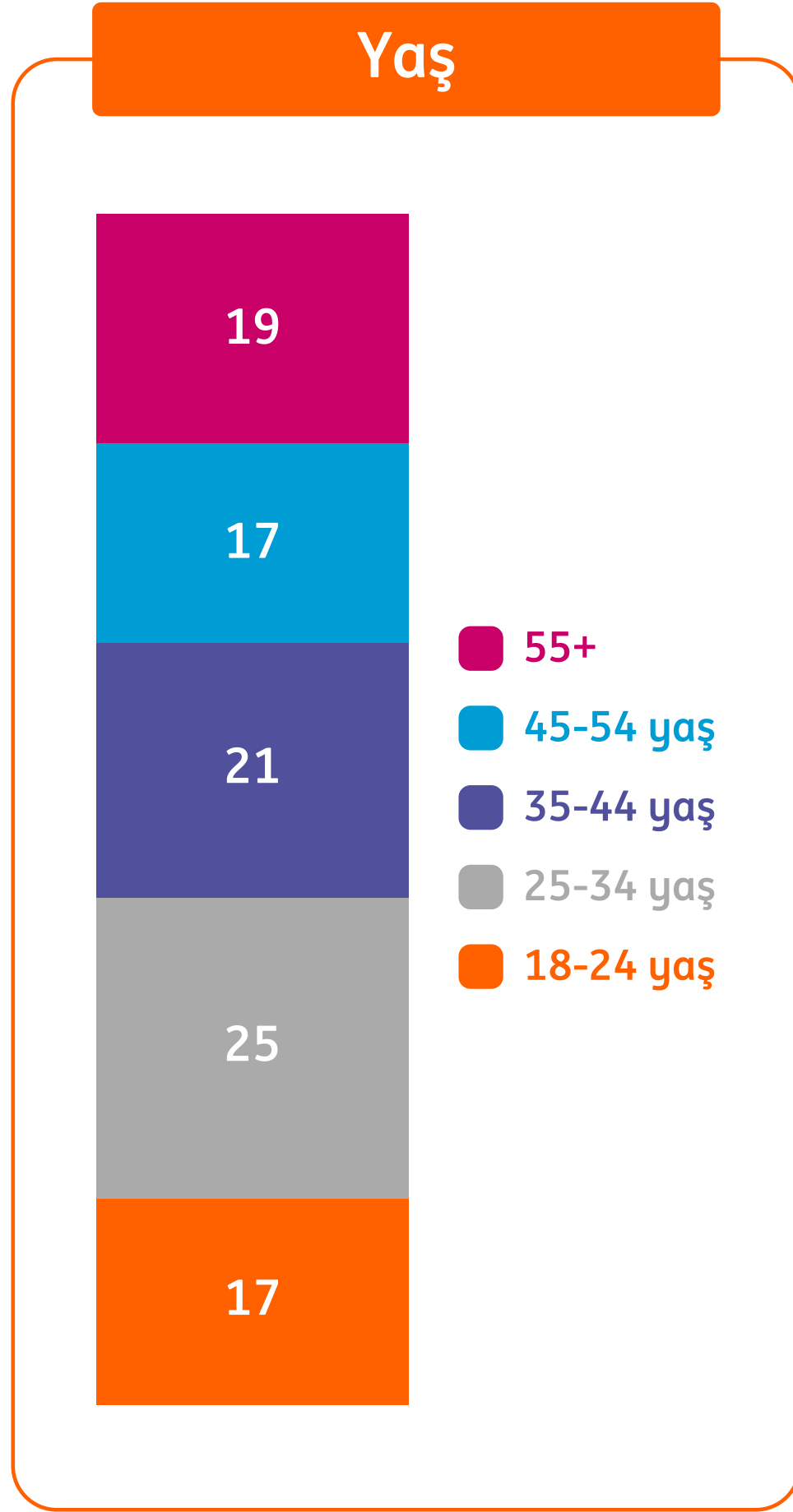
Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

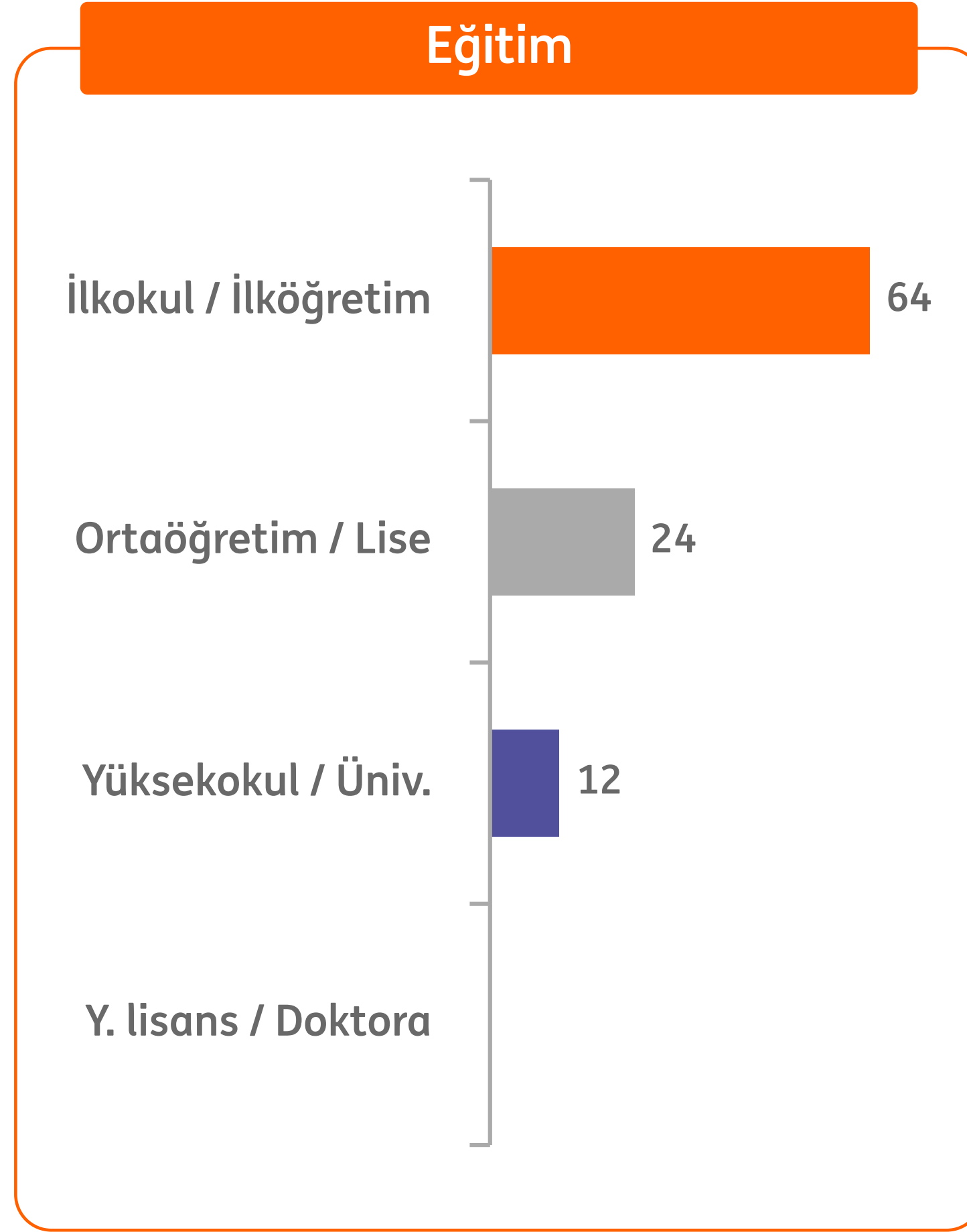
- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

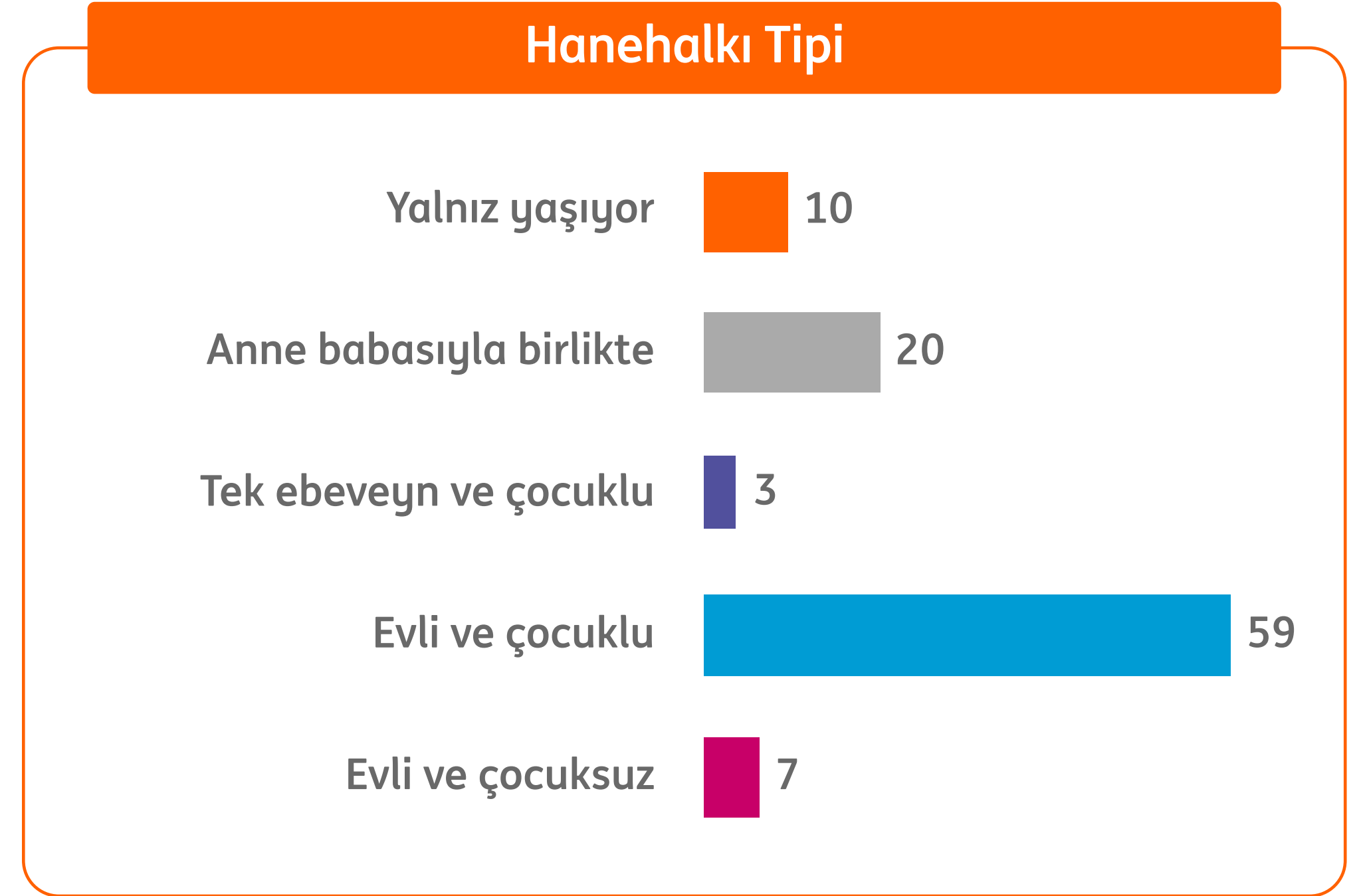
Demografik Bilgiler – 2022 / 3. Çeyrek

Baz: 2403

Baz: 2403

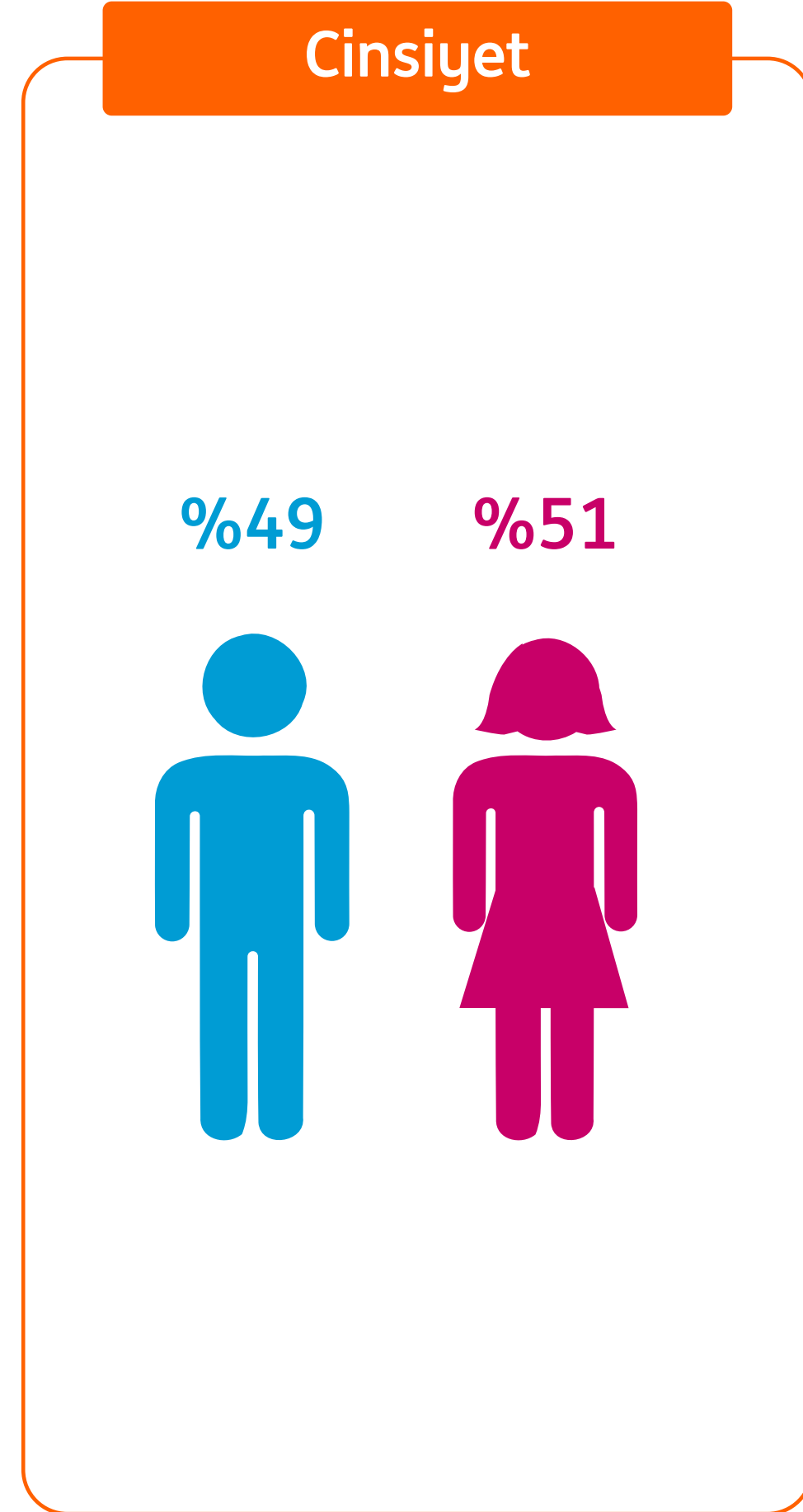

Baz: 2403

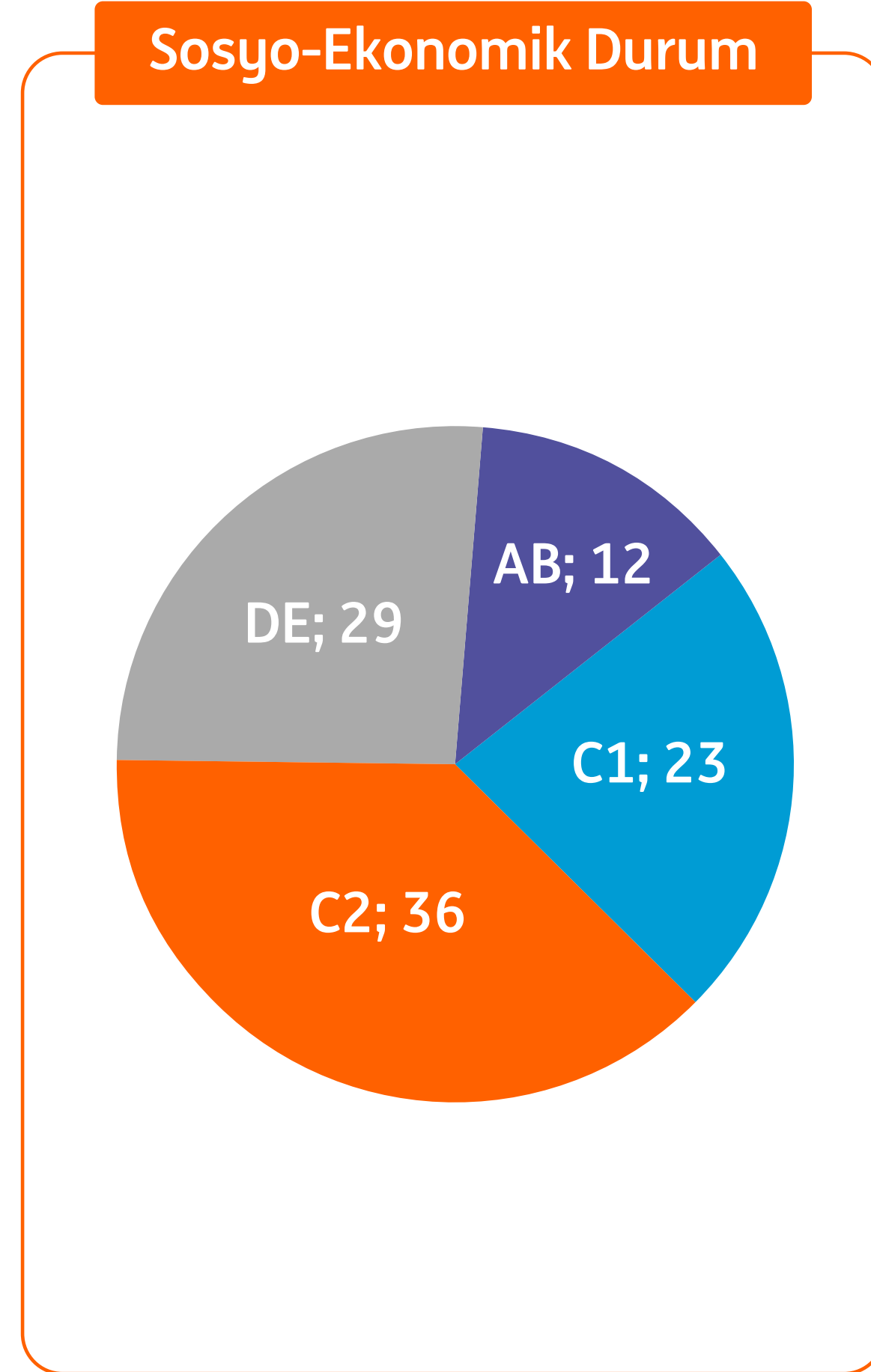
Çocuklu oranı: %62
Ortalama çocuk sayısı: 2,6

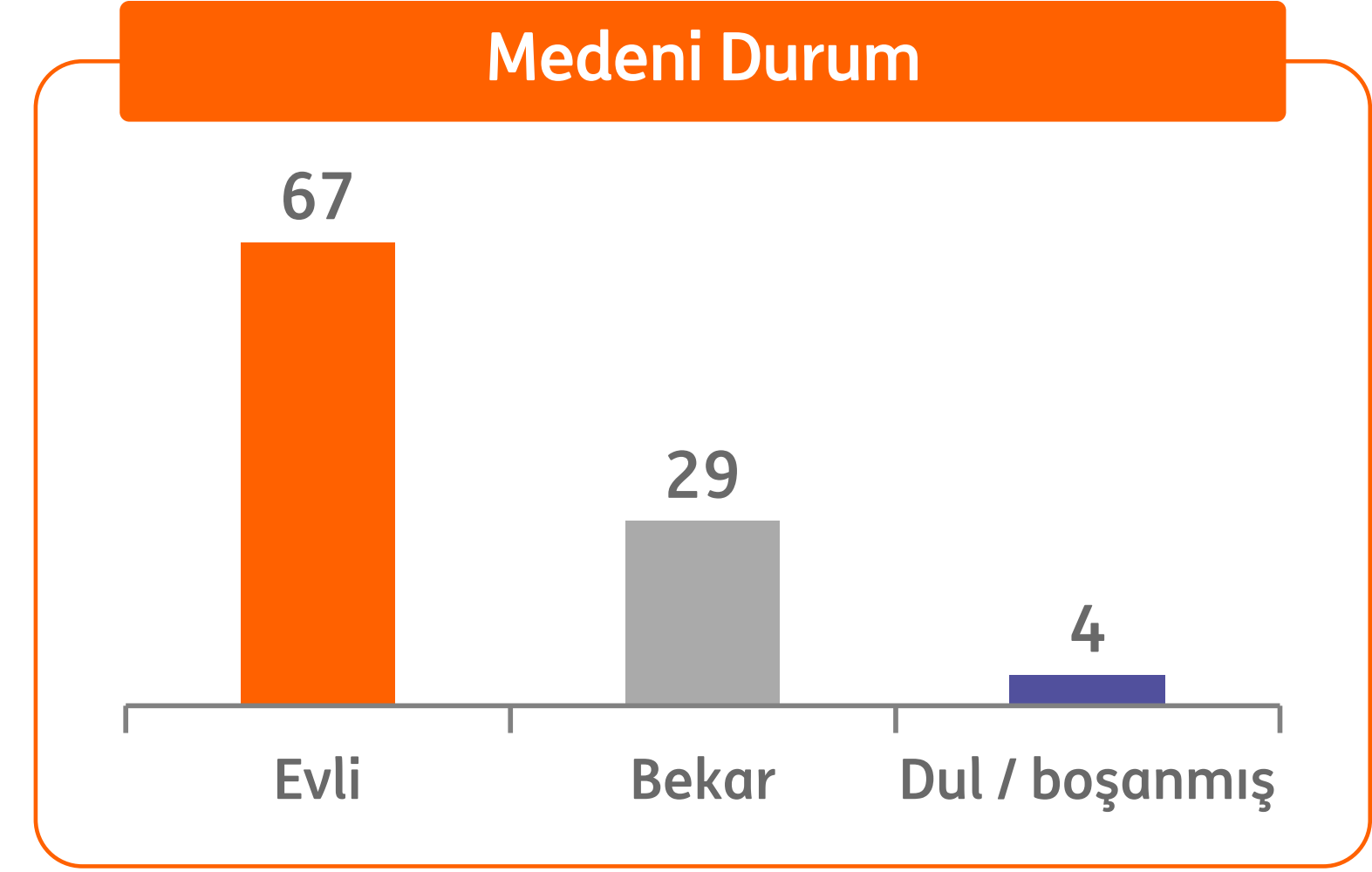
Demografik Bilgiler – 2022 / 3. Çeyrek

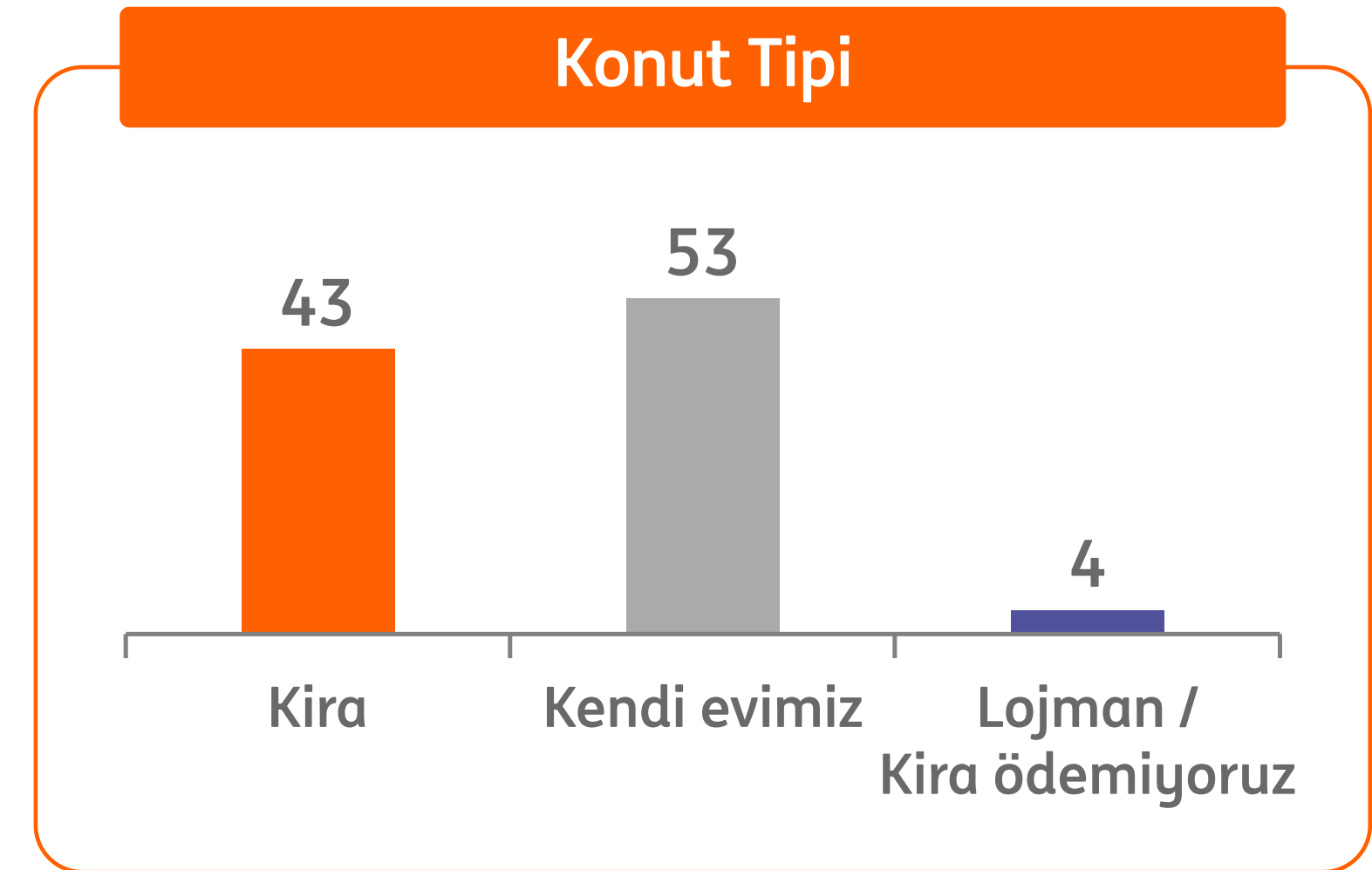
Baz: 2403

Baz: 2403

Baz: 2403

Baz: 2403

sen hayatını yaşa